

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta

Päätöspäivämäärä 12.11.2024 § 44

Lahden kaupunki, Lahden seudun joukkoliikennelautakunta, 12.11.2024

§ 44

Käteismaksamisen ja matkakorttien lataamisen lopettaminen Lahden seudun liikenteen linja-autoissa

2337/02.02.05.00/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Joukkoliikennepäällikkö Lauri Jokinen p. 050 320 0101

Joukkoliikennesuunnittelija Torsti Toivonen p. 050 398 5575

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupungininsinööri Lastikka Mika

Päätösehdotus

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta päättää lopettaa linja-autoissa käteisellä tehtävän lippujen myynnin ja matkakorttien lataamisen talvikauden 2025-2026 alusta alkaen.

Lisäksi Lahden seudun joukkoliikennelautakunta myöntää maksuttoman ensimmäisen matkakortin lasten asiakasryhmään kuuluville seuraavin ehdoin LSL:n asiakaspalvelupisteistä:

- 1.1.-31.1.2025 välisenä aikana kaikille lasten asiakasryhmään kuuluville.
- 1.2.2025 alkaen 7-9 vuotiaille.

Käsittely

Keskustelun kuluessa lautakunnan jäsen Mira Vilkmán teki seuraavan muutosehdotuksen: "Käteistä ei lopeteta vielä, vaan käteisen

lopettamiseen palataan keväällä, jolloin tiedonkulkemiseen jää tarpeeksi aikaa.”

Ehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Perusteluosa

Lahden seudun liikenteen linja-autoissa käteislippujen kappalemääräinen myynti on laskenut vuonna 2023 25 % verrattuna edelliseen vuoteen ja myynnin ennustetaan laskevan 25 % vuonna 2024. Käteismaksamisesta välillisesti LSL:lle koituvat kulut maksutapahtumaa kohden ovat nousseet merkittävästi eikä käteismaksamisesta saadut lipputulot tulisi kattamaan siitä aiheutuneita kustannuksia vuonna 2025. Viimeisimpien ennusteiden mukaan käteismaksamisen osuuden supistuminen on mahdollisesti jopa kiihtymässä aiempaan verrattuna ja vuodelle 2024 arvioidaan käteisen olevan maksutapana enää n. 3 %-ssa matkoista. Vuoden 2025 osalta arvioidaan käteisen olevan maksutapana enää 0,5–2 %-ssa matkoista.

Käteismaksamiseen kohdistuvat hinnankorotuspaineet ohjaavat muista kaupungeista saatujen kokemusten perusteella matkustajia joka tapauksessa muihin maksutapoihin pienilläkin hinnankorotuksilla. Muiden maksutapojen kehittyessä ja esimerkiksi reittioppaan kautta ostettavan mobiililipun sekä seniorien mobiililipun odotetaan supistavan myyntiä entisestään tulevaisuudessa.

Kilpailutettaessa uutta liikennettä LSL tekee pitkiä liikennöintisopimuksia, jolloin liikennöitsijöiden on otettava maksutavan sivukulut huomioon tarjouksissaan koko sopimusajalle, jolloin päätös käteisen poistumisesta ennen seuraavia isompia kilpailutuksia mahdollistaa, ettei kustannusrasitetta tule uusiin sopimuksiin vuoteen 2035 asti. Tämän myös nähdään helpottavan uusien ja etenkin pienempien toimijoiden tuloa LSL:n liikenteeseen liikennöitsijäksi.

Käteismaksamisen poistuminen linja-autoista sujuvoittaa linja-autoissa tehtäviä maksutapahtumia ja nopeuttaa näin ollen matka-aikoja. Myös kuljettajien turvallisuuteen käteismaksamisen poistumisella on selkeä parantava vaikutus, kun voidaan selkeästi viestiä, että linja-autoissa ei ole enää käteistä rahaa.

Matkustajille on jo olemassa kattavat vaihtoehtoiset maksutavat ja erilaisia asiakasryhmiä huomioidaan palveluita kehittäessä. Käteisen käyttö on edelleen mahdollista LSL:n palvelupisteissä myytävien tuotteiden osalta.

Erityisesti pienten lasten kohdalla on huomioitava, että mobiili- tai lähimaksaminen ei välttämättä ole mahdollista.

Käteismaksumahdollisuuden poistuessa lasten asiakasryhmään kuuluvien matkustajien siirtymistä muihin maksutapoihin esitetään tuettavaksi maksuttomalla ensimmäisellä matkakortilla seuraavin ehdoin:

- 1.1.-31.1.2025 välisenä aikana kaikille lasten asiakasryhmään kuuluville.
- 1.2.2025 alkaen 7-9 vuotiaille.

Käteinen maksutapana liikennevälineessä on myös poistunut jo VR:n, HSL:n ja Nyssen liikenteestä sekä osalla kaukoliikenteen toimijoista. Yleisesti saadut kokemukset myös esimerkiksi lippuhintojen muutoksien vaikutuksista matkustukseen tukevat päätöstä luopua käteisestä.

Käteisestä luopuminen aiheuttaa lyhyellä aikavälillä lipputulonmenetyksiä, sillä kustannusvaikutus ei siirry vanhoihin sopimuksiin. Vuodelle 2025 menetyksen arvioidaan olevan 50 000€ käteismaksamisen jatkuessa vielä kesäkauden loppuun. Pidemmällä aikavälillä muutoksen arvioidaan olevan positiivinen.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta

Päätöspäivämäärä 12.11.2024 § 44

Toimenpiteet

Ote: valmistelijat, toimivalta-alueen kunnat